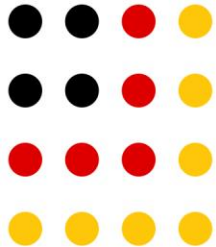

„nie ma”

Czy zastanawialiście się już kiedyś nad dziwnym zwrotem „nie ma”?

Jest fajnie.

Nie jest fajnie.

Ewentualnie: Jest niefajnie.

Jest zimno.

Nie jest zimno.

ALE:

Czy **jest** czekolada?

Nie **ma** czekolady.

Czy Asia **jest** w domu?

Asi nie **ma** w domu.

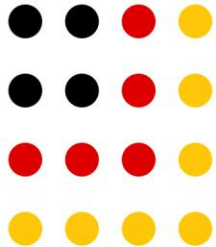
Jak po niemiecku wyrazić, że czegoś nie **MA**? Całkiem początkujący próbują – oczywiście błędnie – „kombinować” z **haben**, bo przecież „mieć” to po niemiecku **haben**. Z tego wychodzą koszmarki językowe typu **~~nicht haben Schokolade~~** lub **~~nicht hat Schokolade~~**.

W języku niemieckim czasownik **haben** jest wielozadaniowy, ale jego główną, najbardziej oczywistą funkcją jest wyrażanie, że ktoś lub coś coś „ma” czyli posiada – lub też nie ma.

W języku polskim jest podobnie, ale oprócz “posiadania” istnieje też właśnie bezosobowy zwrot „nie ma” (kogoś albo czegoś).

I jak to poprawnie wyrazić po niemiecku?

Pierwszy sposób to użycie czasownika **sein** – być wraz z przeczeniem **nicht**. Stosujemy to głównie, gdy w parze idzie miejsce, lokalizacja:

Er ist nicht da/dort/hier.

Nie ma go. / Nie ma go tam/tu.

Er ist nicht im Zimmer / zu Hause / in Warschau / in Deutschland...

Nie ma go w pokoju / w domu / w Warszawie / w Niemczech.

Kiedy jednak chcemy powiedzieć, że czegoś nie ma, nasze myśli powinny automatycznie wędrować ku strukturze **es gibt**, która służy nam właśnie do opisywania tego, czy coś jest.

In diesem Büro gibt es keine Kaffeemaschine.

W tym biurze nie ma ekspresu do kawy.

In diesem Raum gibt es keinen Laptop.

W tym pomieszczeniu nie ma laptopa.

Auf dem Tisch gibt es keinen Stift.

Na stole nie ma długopisu.

Bardzo często używa się konstrukcji

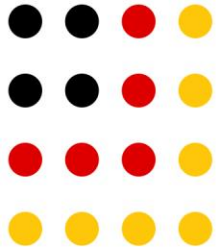
es gibt kein/e/en ... mehr da – już nie ma ...

Ten zwrot zawiera w sumie dwie informacje:

- a) że coś przedtem było
- b) że tego czegoś już nie ma¹.

¹ Mamy tu pewną analogię do angielskiego zwrotu „no more”.

Es gibt keine Erdbeeren mehr da.

Już nie ma truskawek.

Es gibt keine guten Menschen mehr da.

Już nie ma dobrych ludzi.

Zwróćmy uwagę również na konstrukcję:

es gibt nichts + stopień najwyższy przymiotnika + als:

Es gibt nichts Besseres als einen guten Film.

Nie ma nic lepszego niż dobry film.

Es gibt nichts Schlimmeres als eine Erkältung im Sommer.

Nie ma nic gorszego niż przeziębienie latem.

Es gibt nichts Traurigeres als ein weinendes Kind.

Nie ma nic smutniejszego niż płaczące dziecko.

Pamiętajmy przy tym koniecznie, że zwrot **es gibt** łączy się w języku niemieckim zawsze z **Akkusativem** (biernikiem)!

Kolejna konstrukcja z **es gibt** to

es gibt nichts/niemanden + zdanie względne:

Es gibt niemanden, der das machen könnte.

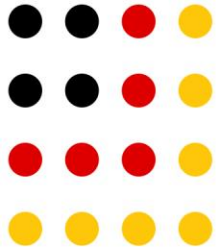
Nie ma nikogo, kto mógłby to zrobić.

Es gibt nichts, was mir helfen könnte.

Nie ma nic, co by mi pomogło.

Mamy też specjalne czasowniki oznaczające brak czegoś:

- **es mangelt an etwas** brakuje czegoś

Es mangelt uns an Geld. Brakuje nam pieniędzy.

- **etwas fehlt** brakuje czegoś oraz

- **jemand fehlt** brakuje kogoś

Du hast mir wirklich gefehlt.

Naprawdę mi ciebie brakowało.

Mir fehlt ein Computer. / Ein Computer fehlt mir.

Brakuje mi komputera.

Ihr fehlt ein Auto. / Ein Auto fehlt ihr.

Brakuje jej samochodu.

Zwróćmy tu uwagę, że w niemieckich zdaniach z czasownikiem **fehlen** to coś/ktoś, czego/kogo brakuje, jest zawsze w mianowniku!

- **es fehlt an etwas** – czegoś brakuje

Es fehlt uns am Nötigsten.

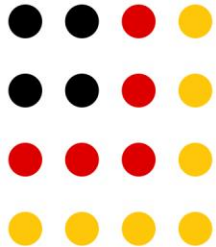
Brakuje nam najpotrzebniejszych rzeczy.

- **ausbleiben** – używamy, gdy czegoś nie ma, do czegoś nie dojdzie, a oczekiwaliśmy tego.

Die Antwort bleibt aus.

Nie ma odpowiedzi.

Die Hilfe der Regierung bleibt aus.

Nie ma pomocy rządowej.

Die Gäste blieben aus.

Nie było gości (nikt nie przyszedł).

Der Atem bleibt aus.

Nie ma oddechu. / Brak oddechu.

Również za pomocą wielu przymiotników możemy wyrazić brak:

• etwas ist nicht vorhanden.

czegoś nie ma (jest niedostępne)

Das Buch ist in dieser Bibliothek nicht vorhanden.

Ta książka nie jest dostępna w tej bibliotece.

• jemand ist nicht anwesend

ktoś nie jest obecny

Warum warst du im letzten Unterricht nicht anwesend?

Dlaczego nie byłeś obecny na ostatnich zajęciach?

• jemand ist abwesend ktoś jest nieobecny

Zwei Schüler waren heute abwesend.

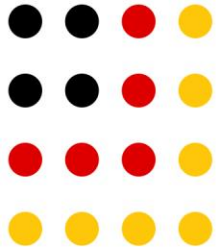
Dwoje uczniów było dziś nieobecnych.

• etwas ist weg coś było, a nie ma

• jemand ist weg

ktoś był, ale już go nie ma (np. wyszedł, wyjechał)

Der Strom ist weg.

Nie ma prądu. (nagle odcięli)

Meine Schlüssel sind weg.

Nie ma moich kluczy.

Er war bis 22 Uhr hier, jetzt ist er weg.

On był tu do godz. 22, teraz już go nie ma.

• **etwas ist aus**

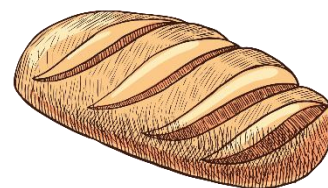
czegoś już nie ma (skończyło się)

Mehl ist aus.

Skończyła się mąka.

Brot ist für heute aus.

Dziś już nie ma chleba.

• **etwas ist alle²**

czegoś nie ma (coś się wyczerpało)

Mein Akku ist alle.

Bateria mi się wyczerpała.

Mein Geld ist alle.

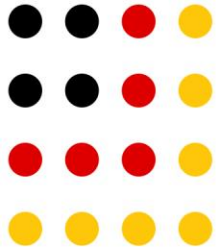
Pieniądze mi się skończyły.

Zdarza się, że polskie „nie ma” faktycznie wyrazimy po niemiecku z **haben**, np. w zwrocie

mit etwas nichts zu tun haben

nie mieć z czymś do czynienia.

² To jest zwrot używany wyłącznie w mowie potocznej.

Das hat damit nichts zu tun.

To nie ma z tym nic do czynienia.

Das hat mit dir nichts zu tun!

To nie ma z Tobą nic do czynienia!

Również jeśli używamy „nie ma” w znaczeniu posiadać, użyjemy **haben**:

Er hat das nicht.

On tego nie ma.

Sie hat kein Auto.

Ona nie ma auta.

W tym wypadku pamiętajmy z kolei, że po niemiecku czasownik **haben** zawsze łączy się z **Akkusativem** (biernikiem), niezależnie od tego, czy jest to twierdzenie, czy przeczenie. Po polsku jest inaczej:

Er hat einen Computer.

On ma komputer^r.

Er hat keinen Computer.

On **nie** ma komputera^a.

Er hat eine Schwester.

On ma siostrę^ę.

Er hat keine Schwester.

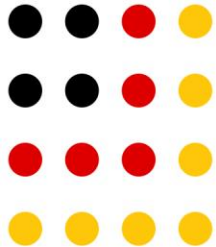
On **nie** ma siostry^y.

Er hat ein Auto.

On ma samochód^d.

Er hat kein Auto.

On **nie** ma samochod^u.

Są jeszcze inne polskie utarte zwroty, w których używamy „nie ma”, a w języku niemieckim wyrażamy to zupełnie inaczej:

Ausgeschlossen!

Nie ma mowy!

Es kommt nicht in Frage!

Nie ma mowy! /
Nie wchodzi w grę!

Das ist egal.

To nie ma znaczenia.

Es hilft nichts.

Nie ma rady.

Das hat keinen Sinn.

To nie ma sensu.

Keine Ursache!

Nie ma za co!
(reakcja na “danke!”)

Mit ihm ist nicht zu spaßen.

Nie ma z nim żartów.

Da kann man nichts machen.

Nie ma wyjścia.

So läuft das nicht!

Nie ma tak dobrze!

Pozdrawiamy serdecznie

Agnieszka Drummer

*germanistka, lingwistka, tłumaczka przysięgła, pedagog,
autorka kilkunastu bestsellerowych podręczników oraz autorskiej metody
nauki (Metoda AD), wykładowczyni akademicka i **Twoja** wirtualna lektorka
niemieckiego 😊*

Współpraca:

Mateusz Chrostek – germanista, absolwent UAM w Poznaniu, z dużym doświadczeniem w nauczaniu online, uczył też niemieckiego w szkole językowej w Berlinie. Współautor podręcznika „Deutsch through English. Niemiecki dla znających angielski”. Pasjonat niemieckiego i stały współpracownik Akademii AD.

